

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛУЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

INSTYTUT
ROZWOJU
SPORTU
I EDUKACJI

«ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 21 квітня 2023 року), присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Запоріжжя-Мелітополь – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
INSTYTUT ROZWOJU SPORTU I EDUKACJI (ПОЛЬЩА)
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ

**«ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МІЖНАРОДНИЙ
ПРОСТІР: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ»**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
(м. Запоріжжя, 21 квітня 2023 р.)

М 34 Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір: регіональний аспект», присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (м. Запоріжжя, 21 квітня 2023 р.) / Уклад.: Л.І. Полякова, А.М. Крилова, С.В. Гришко, Ю.Ю. Козар, О.В. Непша, А.А. Проценко, Т.Є. Христова. Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2023. 283 с.

В збірнику представлені матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір: регіональний аспект», присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, яка проходила в режимі онлайн 21 квітня 2023 року. На конференції обговорювалися сучасні виклики щодо перспектив співпраці вітчизняних науковців із міжнародною науковою спільнотою у галузі права, історії, географії та туризму, а також фізичної культури, спорту та здоров'я людини.

Матеріали збірника тез сформовані за тематичні напрямками роботи конференції: 1. Історичні студії; 2. Міжнародне право в контексті геополітичних змін сьогодення; 3. Суверенітет держави: теорія сучасного етапу у воєнний та післявоєнний час. 4. Актуальні напрями сучасних географічних досліджень: теорія, методика, практика. 5. Туризм і рекреація: проблеми, виклики, перспективи. 6. Сучасні тренди фізичної культури, спорту та здоров'я людини.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

ISBN 978-617-7823-71-0

© Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, 2023

© Автори статей, 2023

Безверхня Г.В., Березюк С.В., Тхір Т.Б., Оніщук Р.А. Динаміка показників навичок програмування рухових дій волейболісток 15-17 років	187
Безверхня Г.В., Волох В.П. Методика спеціальної силової підготовки пауерліфтерів у підготовчому періоді	188
Безверхня Г.В., Качковський Р.Р. Аналіз тренувальних програм училищ фізичної культури, ДЮСШ та шкільних футбольних секцій	190
Безверхня Г.В., Носко В.В., Сіговська В.О. Базові основи навчально-тренувального процесу атлетів-гирьовиків	192
Безверхня Г.В., Семенюк І.І. Фактори, які визначають необхідність застосування комбінацій ударної та борцівської техніки з різної дистанції в бойовому самбо	193
Білогур В.Є. Життя українського спорту під час війни	196
Білогур В.Є., Нейчев Д.В. Значення використання сучасних інноваційних фітнес-технологій у фізичному вихованні студентів спеціальної медичної групи	199
Варинюк С., Коць Д. Теоретичні засади функціонування дитячо-юнацького спорту	201
Гулька О.В., Грабик Н.М., Грубар І.Я. Деякі аспекти використання цифрових технологій у фізичному вихованні та спорті	202
Жукова Г.В., Булгакова Т.М. Позаакадемічна освіта суб'єктів спортивної діяльності у закладах вищої освіти	205
Котова О.В., Каменєв Д.І. Фізична активність студентів закладів вищої освіти під час військових дій в Україні	207
Котова О.В., Ляшенко С.В. Біологічні фактори розвитку витривалості юних бігунів	209
Котова О.В., Пирх Є.О. Особливості організації секції юних легкоатлетів в умовах загальноосвітньої школи	211
Котова О.В., Порох Б.В. Рухова активність здобувачів вищої освіти в сучасних умовах	213
Котова О.В., Суханова Г.П. Сучасний стан вищої освіти в умовах сьогодення	215
Котова О.В., Таранець К.О. Освітній процес в педагогічному університеті в умовах воєнного стану	216
Кузьмич Н., Сидорчук А. Фізична підготовка хлопців-футболістів 11-12 років	218
Мехед О.Б., Мехед Д.Б. Роль інформаційно-комунікаційних технологій для формування мотивації до здорового способу життя молоді	220
Мірошник В.І. Формування індивідуального здоров'язбереження та забезпечення здорового способу життя здобувачів освіти	222
Митчик О.П. Флорбол у фізичній та професійній підготовці здобувачів вищої освіти .	223
Олійник І.С., Кирієнко О.Г. Формування фізичної активності у професійній підготовці студентів	225
Олійник М.О., Олійник І.С. Оцінка рівня психологічного стану в колективі волейбольної команди закладу вищої освіти	226
Павлюк І.С. Сучасний «трендовий спорт» у фізкультурно-спортивному русі України .	228
Проценко А.А., Доменюк І.І. Значення рухливих ігор у фізичному вихованні та вихованні дітей молодшого шкільного віку	230
Проценко А.А., Новік О.О. Фізична підготовленість юних футболістів 13-14 років на етапі попередньої базової підготовки	232
Пюрко О.Є., Пюрко В.Є., Балан О.Є. Використання мультидисциплінарних програм фізичної терапії для профілактики захворювань дітей в закладах загальної середньої освіти	234
Пюрко В.Є., Демешко А.М. Лікувальна фізична культура, як елемент здоров'язберігаючої технології при сколіотичній хворобі у дітей молодшого шкільного віку	236
Рибачок Р.О., Чуб В.О. Вплив індивідуальних властивостей нервової системи юних боксерів на формування стилю ведення спортивного поєдинку	238

спорту необхідно забезпечити оптимальне співвідношення кількості дітей, які займаються спортом на різних етапах багаторічного вдосконалення, передбачаючи відсів недостатньо перспективних з погляду спеціальної підготовки. Це можливо, враховуючи, по-перше, що практика засвоєння основних видів спорту, попереднє тестування рухових функцій і стану здоров'я дасть змогу спрямовувати найбільш здібних дітей у конкретному виді спорту для подальшого вдосконалення в системі дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ), спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву (СДЮШОР), а підготовка на початкових етапах – формувати і відбирати контингент спортсменів, перспективних для подальшого вдосконалення, для резервного спорту. По-друге, діти, які не виявили явних здібностей до подальшого спортивного вдосконалення, мають бути орієнтовані для занять масовим спортом. Такий підхід дає можливість підвищити ефективність системи відбору і розвивати систему масового дитячо-юнацького спорту.

Отже, функціонування та розвиток дитячо-юнацького спорту залежить від багатьох аспектів. Це і соціально-економічний стан, відношення держави до цього питання, забезпечення галузі кваліфікованими фахівцями, система ефективного спортивного відбору, належне медичне забезпечення, тощо. Необхідно розвивати у регіонах країни як олімпійські так і неолімпійські види спорту, всіляко підтримуючи їх.

Список використаних джерел

1. Борисова О. В. Теоретико-методологічні засади розвитку професійного спорту (на матеріалі тенісу) / О. В. Борисова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2013. – № 8 (267). – Ч. I. – С. 129-138.
2. Нестерова А. Правові аспекти розвитку дитячо-юнацького спорту в Україні / А. Нестерова // Спортивний вісник Придніпров'я : [Науково-практичний журнал]. – Дніпропетровськ : Ддіфкс, 2008. – № 1. – С. 100-103.
3. Ніжевська Т. В. Теорія та методика дитячого та юнацького спорту як навчальна дисципліна у підготовці майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту / Т. В. Ніжевська // Теорія та методика фізичного виховання. – 2008. – № 3. – С. 10-12.
4. Родак С. Актуальні питання діяльності спеціалізованих навчальних закладів резервного спорту / С. Родак, О. Вацеба // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : [зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки] : [уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький]. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – № 2 (6). – 117 с.
5. Ротерс Т. Т. Постановка проблеми організації виховного процесу в дитячо-юнацьких спортивних школах / Т. Т. Ротерс, В. М. Мазін // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : [Збірник наукових праць]. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2012. – Випуск 24. – С. 294-301.
6. Свириденко О. О. Формування здорового способу життя підлітків у дитячо-юнацькій спортивній школі / О. О. Свириденко // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. 2007. Вип. 3-4 (55-56). С. 224-229.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ТА СПОРТІ

асист. Гулька О.В.

канд.наук з фіз.вих. і спорту, доцент Грабик Н.М.

канд.наук з фіз.вих. і спорту, доцент Грубар І.Я.

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» наголошує, що фізична культура повинна забезпечувати розвиток фізичного здоров'я, комплексний підхід у формуванні розумових та фізичних здібностей, удосконалення різних сторін підготовки до активного життя та інше, проте пріоритет надається оздоровчій спрямованості [8].

Серед засобів, які підвищують інтерес та мотивують систематично займатись фізичними вправами, важливе місце посідають сучасні цифрові технології [6, 9], які

дозволяють отримувати, зберігати, технічно опрацювати та відтворювати аудіо, відео, текстову та графічну інформацію при комунікації з Інтернет та без підключення (в режимі on-line та off-line) [10].

Застосування сучасних засобів, таких як смартфони, планшети, смарт-годинники розширює можливості комунікацій між людьми, дозволяє отримати швидкий доступ до інформації. Стрімкий розвиток програмного забезпечення дозволяє урізноманітнити не лише дозвілля, але й пошукову, навчальну та рухову діяльність [1, 6].

Сучасні цифрові засоби мають чимало функцій, які дозволяють не лише проводити вимірювання показників пульсу, кількості пройдених кроків, але й пропонують програми занять фізичними вправами, вести записи якості сну, апетиту, самопочуття, контролювати питний режим та ін. [7]. Реєстрація показників стану організму за допомогою додатків смартфона, смарт-годинника, фітнес-трекера сприяє формуванню навички контролю за власним здоров'ям, оскільки у них є функція нагадування, що дозволяє дотримуватись систематичності вимірювань [5].

Крім того, сучасні технології дозволяють зберігати та аналізувати великі обсяги даних про здоров'я та фізичну активність. За допомогою спеціальних алгоритмів, ці дані можуть бути використані для прогнозування ризиків розвитку захворювань та рекомендацій щодо покращення здоров'я [1].

Застосування сучасних цифрових технологій також допомагає зробити заняття фізичною активністю цікавішими та ефективнішими [6, 9]. Наприклад, використання віртуальної реальності дозволяє створювати іммерсивні середовища для тренувань, що забезпечують більшу мотивацію та ефективність. Іммерсивні середовища створюються за допомогою технологій, які розширюють реальність, або створюють нову реальність, у віртуальному просторі на 360° [2]. Створення тренувального середовища за допомогою іммерсивних технологій відбувається за рахунок накладання цифрового зображення на середовище, або ж створення нової реальності, коли користувач виключається із навколишнього світу й занурюється у цифрове середовище [12].

Сьогодні активно розробляються і впроваджуються такі іммерсивні технології:

XR – розширена реальність (об'єднує у собі всі іммерсивні технології);

VR – віртуальна реальність (завдяки сучасним пристроям користувач занурюється у віртуальний світ, при цьому має реальні відчуття. Сюди ж відносять й 360-градусний контент (користувач переглядає за допомогою гаджету 360°-ні зображення та відео);

AR – доповнена віртуальна реальність (користувачі не повністю відірвані від реального світу через те, що цифрові зображення (елементи змодельованої реальності) накладаються на реальність);

MR – змішана реальність (поєднує доповнену та віртуальну реальності) [2, 4, 12].

У фізичному вихованні та спорті іммерсивні технології можуть бути використані:

- для підвищення мотивації до занять через створення віртуальних середовищ, які мотивують користувачів до фізичної активності. Наприклад, велотренажер може бути підключений до віртуальної реальності, де користувач може змагатися з іншими велосипедистами в віртуальних гонках, що додає елемент змагальності та заохочує до активності. Існують віртуальні ігри, які дозволяють користувачам займатися фізичними вправами у віртуальному середовищі. Це може робити фізичні тренування більш захопливими та мотивуючими;

- для покращення тренувань. Створення віртуальних тренувань, які допомагають спортсменам відпрацювати різні рухи, техніки та стратегії. Наприклад, спортсмени можуть використовувати AR-окуляри для візуалізації своїх рухів поряд зі зразками ідеальної техніки, що дозволяє їм відразу вносити виправлення; футболісти можуть використовувати VR, щоб вдосконалити свої навички пасу та стрибка; боксери - для тренування ударів та захисту;

- відстеження даних про тренування: AR може бути використана для відстеження різних параметрів тренувань, таких як пульс, калорії, відстань тощо. Додатки з AR можуть

відображати ці дані в реальному часі на екрані, що дозволяє спортсменам контролювати свої тренування та аналізувати результати;

- віртуальні спортивні змагання: VR дозволяє взяти участь у віртуальних спортивних змаганнях, таких як віртуальний марафон або віртуальний турнір з гольфу. Але віртуальні змагання можуть проводитись лише з метою підвищення інтересу до занять фізичними вправами та спортом, оскільки вони лише моделюють діяльність людини й не показують реальні її можливості [3, 5-7, 11].

Прикладами програм та приладів, які дозволяють створити іммерсивне середовище для підвищення рухової активності: Oculus Quest 2. (VR-гарнітура), Supernatural (фітнес-додаток для Oculus Quest), HOLOFIT (фітнес-платформа VR), Equinox Variis (універсальний додаток, що надає доступ до провідних фітнес-платформ), VirZoom (програма VR велосипедних турів), STRIVR (VR-платформа для тренування професійних спортсменів та команд)

Використання сучасних цифрових технологій, таких як смартфони, смарт-годинники, фітнес-браслети, набуває популярності серед усіх верств населення через доступність, різноманітність та простоту користування. Сучасні технології значно розширили можливості для зберігання й аналізу даних, що стосуються фізичної активності та здоров'я. Застосування цифрових можливостей дозволяє змінювати та покращувати фізичну культуру, визначати цілі фізичного виховання і спорту та мотивувати до підвищення рівня рухової активності як дітей, так і дорослих.

Список використаних джерел

1. Burov O. et al. Cognitive performance degradation in high school students as the response to the psychophysiological changes // International Conference on Applied Human Factors and Ergonomics. – Springer, Cham, 2020. – С. 83-88.
2. Chang E, Kim HT, Yoo B. Virtual reality sickness: a review of causes and measurements. International Journal of Human-Computer Interaction. – 2020. – V. 36. – №17.- 1658-1682
3. Oculus Quest 2. Огляд та висновки віртуальної гарнітури [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ispot.com.ua/blog/Oculus-Quest-2>
4. Баценко С.В. Імерсивні технології: теоретичний аспект : Збірник матеріалів І Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Імерсивні технології в освіті» / упоряд.: Н.В. Сороко, О.П. Пінчук, С.Г. Литвинова. Київ : ІТЗН НАПН України, 2021. – С.3 6-39
5. Грабик Н. М. Використання онлайн-платформ в освітньому процесі з фізичного виховання / Н. М. Грабик, А. В. Гулька, М. В. Яремій // Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки і техніки у ХХІ столітті: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 25-26 лист. 2021 р.). - Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2021. - Ч. II. - С. 141-144.
6. Гулька О. В., Гуменюк С. В., Кардаш С. О. Мобільні застосунки як засіб підвищення рухової активності студентів під час дистанційного навчання // Шляхи розвитку рухової активності молоді України : матеріали ІV всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дрогобич, 12 травня 2022 р.). Дрогобич : Пóсвіт, 2022. С. 231-238.
7. Гулька О.В., Кардаш С.О. Застосування мобільних додатків для реєстрації показників фізичного стану під час занять учнів фізичними вправами. Міжнародна науково-практична конференція «Креативна трансформація та модернізація сучасного суспільства». М. Харків, 24 січня, 2022. С. 39-41
8. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12?fbclid=IwAR2V5zjija3J9dT3QXn_qEL3OQVDciitNkv2z2RCyHxE5hThtxCvolXdZg4#Text
9. Касалап А.М. Використання новітніх гаджетів на уроках фізичної культури. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/dopovid-vikoristanna-novitnih-gadzetiv-na-urokah-fizicnoi-kulturi-137458.html>

10. Коваль Т. І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/546/451>
11. Спорт і фітнес. Займитесь спортом в VR! [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.oculus.com/experiences/rift/section/1008601829286933/?locale=ru_RU#/?k=xg5lt5
12. Усата О.Ю. Іммерсивні технології в сучасному освітньому процесі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/31216/1/10.pdf>

ПОЗААКАДЕМІЧНА ОСВІТА СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

к.пед.н. Жукова Г. В.

к.пед.н. Булгакова Т. М.

Національний університет фізичного виховання і спорту України,

Соціальна природа людини, її активність і становлення впливає на побудову особистісної стратегії, балансує між бажаним і необхідним, особистим і соціальним.

Війна в Україні змінює основні принципи освіти у все більш глобалізовану сторону. В основі освіти як засобу планування майбутнього лежить активний пошук відповідності психотипу особистості і способу життя. Побудова індивідуальної життєвої стратегії має відбуватися з урахуванням відмінностей побуту країни. Вагоме місце в реалізації цього завдання займає критичне вивчення досвіду та аналіз основних напрямів впровадження різних видів освіти у процес професійної підготовки суб'єктів спортивної діяльності.

Особистості, які вибирають позаакадемічну освіту, на протигагу або одночасно із академічною, мають володіти соціальними знаннями про правила взаємин людини з природою, суспільством і самим собою, мати уявлення про різноманітність об'єктів та явищ природи і суспільства, їх властивості, якості і стан, орієнтуватися в соціальних поняттях, проявляти інтерес до громадського життя у всьому світі. У системі освіти мають бути закладені можливості не тільки академічної, а й позаакадемічної освіти, куди ми пропонуємо включити неформальну й інформальну види освіти. Відповідно, кожна дисципліна у навчальних закладах спортивного спрямування потребує творчого вивчення відповідно до видів освіти.

Питання, дотичні до означеної проблеми, розглядали науковці Х. Бошуйзен, І. Вановська, А. Гончарук, Х. Грубер, Т. Десятов, М. Євтух, О. Кивлюк, С. Кобер, М. Пайпер, С. Попадюк, Н. Протасова, Л. Сігаєва, М. Скуратівська. Незаперечним є означення позаакадемічної освіти як незвичайного явища сучасного освітнього світу, іншими словами, феномену. За визначенням Канта, феноменом є будь-яке явище, яке можливо пізнати. З огляду на це, позаакадемічна освіта є непорушним фактом, який здійснився в українському суспільстві.

Засвоєння глобального освітнього досвіду в його цілісності дозволить майбутнім тренерам і вчителям фізичного виховання не тільки успішно функціонувати у своїй професії, у суспільстві, а й діяти самостійно, не просто відповідати соціальній системі, а й змінювати її. Академічна освіта готує до життя, до існуючого порядку речей, людина виявляється здатною вносити власний вклад в цей порядок, але дещо теоретичний. Тому передбачається і проєктується позаакадемічна освіта, зміст якої виступає як соціально і особистісно детерміноване, фіксоване в суспільстві уявлення про освітній глобальний досвід, що підлягає засвоєнню молодим поколінням. Відповідно викладається значення і підґрунтя позаакадемічної освіти, які складаються з досвіду пізнавальної діяльності, фіксованої у формі її результатів (знань, досвіду репродуктивної діяльності), способів здійснення (умінь і навичок), досвіду творчої діяльності у формі проблемних ситуацій та здійснення емоційно-ціннісних відносин [1].

Визначення позаакадемічної освіти як частини навчання суб'єктів спортивної діяльності в університеті має на увазі, що це один з видів організовано-впорядкованої